

Impressie Inclusiedenk tank VN verdrag rechten van mensen met een beperking 25-11-08

Het VN verdrag voor de rechten van mensen met een beperking is in 2007 vastgesteld en ondertekend door een aanzienlijk aantal landen. Nederland ondertekende in maart 2007.¹ Een verdrag moet na ondertekening ook worden geratificeerd voor het in een land ook echt van kracht kan worden. Het proces van ratificatie verschilt van land tot land. In Nederland gebeurt ratificatie door indienen van een wetsvoorstel aan het parlement. Na aanvaarding en publicatie van zo'n wetsvoorstel is het verdrag van kracht.

Verantwoordelijk staatssecretaris Bussemaker (VWS) heeft aangegeven dat de goedkeuringswet vergezeld zal gaan van een inventarisatie van wetgeving die na ratificatie van het VN-verdrag aangepast moet worden. Aanvankelijk werd verwacht dat het wetsvoorstel in 2009 zou kunnen worden ingediend. Inmiddels is het streven te ratificeren voor het einde van deze kabinetsperiode (2011).

Informeel begrijpen we dat de regering in ieder geval denkt aan uitbreiding van de werkingssfeer van de Wet Gelijke Behandeling Chronisch Ziekten/Gehandicapten naar terreinen waarop nog geen voorstellen liggen, (zoals het aanbieden van goederen en diensten. Bij het ministerie van Economische Zaken is angst, naar verluidt, dat het midden- en kleinbedrijf voor te zware financiële lasten zal plaatsnemen. Het overleg hierover zal de vertraging veroorzaken). Ons lijkt het niet voldoende om alleen te kijken naar de Wet Gelijke Behandeling. Het VN-verdrag vraagt meer dan alleen het uitbannen van discriminatie al zal het ongetwijfeld helpen indien er uitgebreider wetgeving op dit terrein in Nederland ligt. Sommige wetgevingstrajecten; zoals het beleid voor passend onderwijs, lijken ook in strijd te zijn met het VN-verdrag.

De minister van ontwikkelingssamenwerking Bert Koenders heeft in een brief aangegeven dat hij in zijn beleid al uitvoering geeft aan het VN-verdrag. Hij noemt met name gezondheidsbeleid en onderwijsbeleid. Wat betreft gezondheidsbeleid streeft hij naar het zo goed mogelijk breed toegankelijk maken van gezondheidszorg. En steun voor het Liliane fonds voor persoonsgebonden ondersteuning.

Voor wat betreft onderwijs geeft hij aan te streven naar 'inclusive education' waarbij kinderen met een handicap aan regulier onderwijs deelnemen. Het is de doelstelling van het beleid dat mensen met een handicap binnen de bilaterale en multilaterale samenwerking via *mainstreaming* op bepaalde thema's kunnen profiteren van de hulp.

---

¹ zie ook stukken op de site: <http://www.Coalitievoorinclusie.nl/speerpunten.html>

Omdat dit *mainstreaming-beleid* niet specifiek gericht is op mensen met een handicap kunnen zij slechts indirect profijt hebben van de hulp. Om deze reden kan door het Ministerie helaas niet worden gespecificeerd in hoeverre mensen met een handicap daadwerkelijk worden bereikt.

Deze bijeenkomst van de Coalitie voor Inclusie is belegd om met elkaar na te denken over manieren waarop wij het ratificatieproces kunnen versnellen, versterken of anderszins proberen invoering en positieve werking van het verdrag te bevorderen in Nederland en in andere landen. De Coalitie heeft de overtuiging dat mensen met een beperking het verdrag nodig hebben, ook in Nederland, om hun rechtspositie te versterken. Het verdrag kan leiden tot meer inclusie in de Nederlandse samenleving. Dit is een van de speerpunten van de Coalitie voor Inclusie.

Mario Nossin legt kort uit dat de Coalitie voor Inclusie een beweging is van mensen en organisaties die het maatschappelijk draagvlak voor een inclusieve samenleving vergroot, beleid gericht op inclusie bevordert en uitsluiting van mensen tegengaat. Uitgangspunten zijn: welkom zijn, versterken van eigen kracht van mensen, samen optrekken, interactief en creatief werken vanuit solidariteit en optimisme en oplossingsgericht zijn.

De Coalitie heeft een lichte vorm van organisatie. Dat wil zeggen: er is een bestuur, er is een website, er is af en toe ondersteuning van de organisatie. Initiatieven, zoals ook deze, worden uitgevoerd door mensen die actief willen zijn in de Coalitie en samen met anderen vanuit de visie van de Coalitie willen optrekken om het doel te verwezenlijken. Er is, met andere woorden, geen organisatie die uitvoert, we doen het allemaal zelf.

Jose Smits leidt het gesprek. Iedereen wordt gevraagd aan te geven waarom hij/zij aanwezig is, welke ideeën en verwachtingen er zijn van het VN-verdrag en wat de Coalitie zou kunnen ondernemen. Omdat het VN-verdrag een breed terrein bestrijkt is haar voorstel om specifieke thema's aan te geven waarop de Coalitie zich eerst zou kunnen richten.

Patty van Belle (bestuurder zorgaanbieder Arduin):

Inclusie is belangrijk in de samenleving. Onderwijs staat voorop. Alles begint bij kinderen. Als de tekst van het VN-verdrag wordt geratificeerd kunnen we beleid toetsen. Dan kunnen we ook zien waar de overheid staat. Zo'n 22 Kinderen van Arduin bezoeken gewone school en krijgen ondersteuning maar Arduin legt er geld op toe. De financiële ondersteuning vanuit normale budgetten is onvoldoende. Wellicht zou beroep op VN-verdrag helpen om dit te verbeteren. Patty wil ook nadenken over strategie om het verdrag te pushen in samenwerking met andere landen?

Keturah van Slegtenhorst (VIM, ouderorganisatie onderwijs):

Staatssecretaris Dijkema van onderwijs heeft in gesprek met een groep ouders van kinderen met een beperking gezegd dat inclusie in onderwijs niet werkt. Volgens Dijkema is inclusie geprobeerd in Almere en daar zou het niet werken. Keturah noemt het illustratief. Het begrip inclusie leeft niet in grote delen van de samenleving. Met een publiciteitscampagne kunnen we proberen dat te veranderen.

Johan de Koning (journalist Markant):

Wil graag aansluiten bij internationale thema's en ontwikkelingen. Er is volgens hem een bijeenkomst van landen die met elkaar willen overleggen over ratificatieproces en implementatieproces. Zijn angst is dat de Nederlandse overheid daar niet bij is. De Coalitie zou er heen kunnen gaan. Nederland is een van de rijkste landen. Als Nederland zich alleen op eigen land richt dan laten wij de armere landen in de steek die hieraan werken.

Philien Blok (Van Heijst en Partners, ondersteuner particulier opdrachtgeverschap wonen):

Wil een beweging van onderop. Is vooral geïnteresseerd in het thema wonen en sociale netwerkvorming. Kan het VN-verdrag bijdragen aan het vormgeven van het recht op wonen, zelf keuzes maken daarbij en in stand houden en verbeteren sociale netwerken.

Irmgard Jacobs (ouder van kinderen die uitgesloten zijn van onderwijs): Heeft jaren van strijd op onderwijsterrein. Kinderen met beperkingen worden in de steek gelaten in Nederlands onderwijssysteem. Haar vraag is: waar kun je je recht halen als ouder? Wil met het VN-verdrag positie ouders versterken.

Karen Mogendorff (Kennisinstituut Vilans):

Wijst op belang diversiteit. Het VN-verdrag versterkt het idee dat mensen met beperkingen een homogene groep vormen, maar de diversiteit bij mensen met beperkingen is groot en bij uitwerken van het beleid voor mensen met beperkingen moet je dus differentiëren en rekening houden met die diversiteit.

Trudie Leerlink (actief met agenda 22 in Programma VCP)

Het VN-verdrag kan uitvoering van agenda 22 (gebaseerd op de standaardregels voor mensen met beperking) versterken. Agenda 22 is niet bindend. Mensen ondersteunen wel, maar niemand kan afdwingen. Met het VN-verdrag kan dat wellicht wel. Trudie beaamt dat veel mensen niet goed weten wat inclusie is. In het hele proces van inclusie is bewustwording van alle burgers van wat onder inclusie wordt verstaan erg belangrijk. Daarnaast gaat Standaardregel 1 van het werkmodel Agenda 22 over Bevorderen van bewustwording: Overheden moeten actie ondernemen om de samenleving bewust te maken van het feit dat er mensen met functiebeperkingen zijn en daarmee (dus ook) van hun rechten, hun behoeften, hun mogelijkheden en hun bijdragen.

Angelette Akkermans oprichter en secretaris van Mi ta stimabo :

Is o.a. actief bij VCP/agenda 22. Wil in het kader van VN- verdrag behalve nationaal ook internationaal samenwerken. Is vooral in thema onderwijs en leerrecht en arbeid geïnteresseerd. Wil met het VN-verdrag niemand aanvallen: wel aanvullen en mensen prikkelen. Mensen met elkaar verbinden, omdat de ratio en de emotionele kanten elkaar nodig hebben, kennis delen is vermenigvuldigen. Kijken vooral naar de mogelijkheden van ieder individu. Belangrijk is druk op de ketel te houden.

Froukje Pronk (Dutch Coalition on Disability and Development (DCDD) programmamedewerker):

DCDD was zeer actief betrokken bij de onderhandelingen voor het VN-verdrag. VN-verdrag is leidraad voor handelen van DCDD dat zich richt op mensen met een handicap in ontwikkelingslanden. De organisatie is onder meer actief in het helpen bekendmaken van VN-verdrag, in het helpen ratificeren en implementeren van het Verdrag, zowel door de Nederlandse overheid als via gerichte samenwerking met enkele partnerorganisaties in 5 zuidelijke landen, met een toolkit voor actie door Nederlanders met een handicap.

Met een te ontwikkelen meetinstrument kan beleid op verschillende vlakken worden getoetst aan het VN-verdrag. Voor verbreding van het Nederlandse draagvlak voor het verbeteren van de positie van mensen met een handicap in Zuidelijke landen wil DCDD samenwerking met gehandicaptenorganisaties in Nederland intensiveren. Dat zou met de Coalitie mogelijk kunnen zijn. DCDD wil nadenken met anderen over strategie om het VN-verdrag breed ingevoerd te krijgen. Art 32 van het VN-verdrag verplicht overheden om samen te werken, ratificatie van het verdrag levert verplichtingen op voor het beleid van het Ministerie van Ontwikkelingssamenwerking.

Siepie De Jon (Raad van Toezicht zorgaanbieder De Zijlen):

Beleid voor mensen met beperkingen is: zo gewoon mogelijk. Het VN-verdrag kan helpen. In het strategisch denken is het van belang te richten op grote belangenorganisaties of op mensen daarbinnen die invloed hebben, bijvoorbeeld de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Leeft inclusie voldoende? Volgens Siepie groeit bewustwording als je aansprekend bezig bent.

Jos van Loon (Zorgaanbieder Arduin)

Op deze bijeenkomst mist hij organisatie als Amnesty International. De rechten van mensen met een beperking worden in Nederland op grote schaal geschonden op ernstige wijze, alleen al door het plaatsen van mensen in instellingen. Hij herinnert aan het op grote schaal voorkomende seksueel misbruik in instellingen voor mensen met beperking en vindt het onbegrijpelijk dat de overheid deze misstanden laat voortbestaan. Jos van Loon wil nadenken ver het zetten van meer druk om dat te veranderen.

Ada Smit (Zorgaanbieder Reinaerde)

Is hier vooral als toehoorder. Ze merkt op dat het feit dat het VN-verdrag nodig is, mensen al exclusief maakt. Ze geeft aan dat het uitsluiten van mensen met en beperking

snel gebeurd uit goede bedoeling. Er is neiging te beschermen en daardoor uit te sluiten. Ook is er sprake van handelingsverlegenheid.

Gerda Schregardus (SOY-YO, adviseur en begeleider projecten voor kinderen met beperkingen op terrein onderwijs en zorg.):

Ze weet uit werkervaring dat er veel onbekendheid is met inclusie, maar dat het prachtig kan verlopen wanneer het wordt gerealiseerd.

Hans Schuman (Seminarium voor orthopedagogiek, Hogeschool Utrecht):

Hij signaleert dat er veel goede initiatieven zijn voor inclusie in het onderwijs, Het seminarium ondersteunt dat ook bijvoorbeeld met regionale vertegenwoordigingen die inclusie in onderwijs uitdragen. Het onderwijsveld zou de blik verder kunnen verbreden. De studenten op het seminarium krijgen in hun leerstof allemaal het VN-verdrag, het verdrag van Salamanca aangeboden en wat het zegt ver de samenleving indien er meer of minder inclusie is.

Jan van Gorkum/Arie Fokkink (Stichting Verzorgd):

De stichting maakt ouders van kinderen met beperking sterker en helpt hen te streven naar geluk. De stichting merkt dat bij ouders vaak zwakte is. Ze kunnen zich slachtoffer voelen. De groep mensen met een beperking is snel verdeeld. Ze willen een beweging van onderop om verdeeldheid te verminderen, mensen sterker en gelukkiger maken en inclusie te bevorderen. Ze missen in de bijeenkomst mensen met een beperking. Ze geloven in de kracht van een wet, dus het VN-verdrag kan helpen om inclusie te bevorderen.

Sierk ter Horst (adviseur, mediator MC3):

Instellingen zijn volgens hem per definitie ongeschikt om inclusie te bevorderen. Instellingen dragen bij aan gescheiden leven en aangeleerde hulpeloosheid. Hij ziet veel in verandering via kleine concrete projecten. Hij signaleert een neiging om verandering te bewerkstelligen via "schrijven en denken". De jonge generatie is meer van "waarnemen en ervaren". Dat vraagt om een campagne met beelden en concrete projecten zoals stichting de Club.

Paul Ongenae (VGN organisatie van zorgaanbieders):

De VGN wil bewustwording stimuleren. Ze streven via concrete projecten (bijvoorbeeld zorg-onderwijsproject in Enschede) naar meer inclusie. De VGN is bezig met een meetinstrument om de waarde van concrete inclusieprojecten bij zorgaanbieders te meten. Het kan beleidsmakers overtuigen.

Beer Boneschansker (stichting Armado):

Inclusie is een geloofsartikel geworden meent hij en zoals met alle geloven in Nederland wordt dat dan gerespecteerd zonder dat iemand zich iets aantrekt van elkaars geloof. Mensen met een beperking raken volgens hem murw en gedemotiveerd door uitsluiting

in het systeem. Beer wil meer actie voeren en het VN-verdrag gebruiken. Hij ziet voordeel van Emo-tv: laat met film geslaagde oorbeelden an inclusie zien, hoe klein ook.

De bijeenkomst wordt afgesloten met **afspraken**. In de Coalitie is geen rangorde in goede of minder goede inbreng of ideeën. De Coalitie moedigt initiatieven en samenwerking aan en ieder doet in principe waar hij in gelooft. De volgende afspraken zijn ter plekke gemaakt:

- 1) Phillien Blok wil Siepie De Jong (die eerder weg moest) vragen om te zien hoe, met name op het terrein van wonen, een lobby kan worden gestart rondom het VN-verdrag en zien of en hoe Vereniging van Nederlandse Gemeenten kan worden benaderd.
- 2) Patty van belle: gaat nadenken over strategie voor internationale samenwerking rondom VN-verdrag en wil anderen in onderwijsveld en gemeenten te betrekken bij inclusie en zien hoe project Arduinkinderen in onderwijs daarbij betrokken kan worden. Het moet uitmonden in goed faciliteren van dat onderwijs.
- 3) Johan De Koning schrijft in volgende Markant een artikel over het VN-verdrag In dat kader zoekt hij uit hoe de concrete initiatieven zijn voor internationale samenwerking en bericht de Coalitie daarover.
- 4) Froukje en Jose Smits gaan verkennen hoe praktische samenwerking tussen DCDD en de Coalitie vorm kan krijgen.
- 5) Keturah, Beer, Sierk en Trudie willen samenwerken aan plan om begrip inclusie uit te dragen via "waarnemen en ervaren". Angelette zoekt uit hoe internationale samenwerking rondom agenda 22 verder kan worden gebracht (via internationale organisatie visueel gehandicapten ICVI).